

LIVSMEDELSVERKET

Ruokavirasto • Finnish Food Authority

2024

Anvisning för att utarbeta affärsplan (BNR 3430)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Förutsättningar för beviljande av startstöd och investeringsstöd för jordbruket till unga jordbrukare ..	3
2	Affärsplanens innehåll	4
2.1	Uppgifter om den som ansöker om stöd och besittningen av gården	4
2.2	Yrkeskunskap hos den som ansöker om stöd	4
2.3	Granskning av jordbruksföretagets utgångsläge	4
2.3.1	Gård	4
2.3.2	Uppgifter om gårdsbruksenhetens arbetskraft	5
2.3.3	Odlingsarealer och skördemängder för växtproduktion per år	5
2.3.4	Djurantal och produktionsmängder inom husdjursproduktionen per år	5
2.3.5	Marknadsföringskanaler för huvudprodukterna	5
2.3.6	Byggnader samt maskiner och anordningar	6
2.3.7	Uppgifter om gårdens skogsbruk och övriga företagsverksamhet	6
2.4	Utveckling av gården	6
2.4.1	Mål för verksamhetsutvecklingen	6
2.4.2	Beskrivning av utvecklingen av verksamheten	7
2.4.3	Bedömning av risker i anslutning till utveckling av verksamheten	7
3	Ekonomiska beräkningar och motiveringar till dem	9
3.1	Årliga jordbrukarstöd	10
3.1.1	EU:s direktstöd	10
3.1.2	Nationella stöd	10
3.2	Likviditetsplan	11
3.3	Resultat- och balansräkningar	11
3.4	Detaljerade beräkningsanvisningar	12
3.4.1	Lönekrav	12
3.4.2	Räntekrav på eget kapital	13
3.4.3	Avskrivningar i resultaträkningen	13
3.4.4	Understöd och räntestödslån	13
3.4.5	Användning av index i beräkningarna	14
3.4.6	Förändring av produktlager, djurkapital och förnödenhetslager	14
3.5	Aktiva	14
3.5.1	Jordegendom och grundliga förbättringar (täckdiken osv.)	14
3.5.2	Byggnader	15
3.5.3	Maskiner och anordningar	17
3.5.4	Aktier, andelar och andra placeringar	17

3.5.5	Övriga bestående aktiva	18
3.5.6	Husdjur	18
3.5.7	Foder.....	18
3.5.8	Övriga ämnen och förnödenheter	18
3.5.9	Produkter	18
3.5.10	Betalda förskottsbetalningar	18
3.5.11	Övriga omsättningstillgångar.....	18
3.5.12	Kundfordringar (inklusive stödfordringar).....	18
3.5.13	Övriga kortfristiga fordringar.....	18
3.5.14	Pengar och finansiella värdepapper	18
3.5.15	Allmänt om bestämmande av värdet på jordbruksegendomen	19
3.6	Passiva	19
3.6.1	Statliga lån och räntestödslån	19
3.6.2	Övriga långfristiga lån.....	19
3.6.3	Kortfristiga lån	19
3.6.4	Övriga kortfristiga skulder	19
3.6.5	Eget kapital	19
3.7	Nyckeltal	19
3.7.1	Företagarinkomst av jordbruk.....	19
3.7.2	Jordbrukets lönsamhetskoefficient	20
3.7.3	Jordbrukets soliditetsgrad	20
3.7.4	Möretagarinkomster från annan företagsverksamhet och skogsbruk.....	20
3.7.5	Formler för beräkning av nyckeltalen.....	20
3.8	Underskrifter (pärmblad)	20
Bilagor.....		21

1 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BEVILJANDE AV STARTSTÖD OCH INVESTERINGSSTÖD FÖR JORDBRUKET TILL UNGA JORDBRUKARE

Till en ansökan om startstöd för unga jordbrukare eller investeringsstöd för jordbruk ska man bifoga en affärsplan, som är en utvecklingsplan för sökandens jordbruksföretag. I planen ska ingå uppgifter om den som ansöker om stöd och besittningen av lantbruksföretaget, en granskning av jordbruksföretagets utgångsläge, målen för verksamhetsutvecklingen, åtgärderna för att uppnå dessa mål samt de ekonomiska beräkningar som hänför sig till utvecklingen. Med gårdsbruksenhet avses i enlighet med punkt 2 i artikel 3 i förordningen om planer (2115/2021) alla enheter som en jordbrukare leder och som är belägna inom samma medlemsstats område och som används för jordbruksverksamhet.

Affärsplanen kan göras upp på blanketten nummer 3430 som fastställts av Livsmedelsverket eller på annat sätt med iakttagande av innehållsmodellen på blanketten och anvisningarna.

Startstöd för unga jordbrukare och investeringsstöd för jordbruk kan beviljas fysiska personer eller privaträttsliga sammanslutningar. En affärsplan görs upp för det jordbruksföretag som sökanden besitter (i allmänhet verksamhet som bedrivs med samma FO-nummer). Affärsplanen ska göras upp separat för varje jordbruksföretag också när stöd söks för en investering som genomförs av flera jordbruksföretag gemensamt (t.ex. en spannmålstork för gemensamt bruk), men stödet söks separat för varje jordbruksföretag i ett förhållande som motsvarar anskaffningsandelen. Investeringens inverkan ska bedömas i varje affärsplan till den del som den påverkar det aktuella jordbruksföretagets produktion och ekonomi.

Investeringsstöd kan också beviljas en privaträttslig sammanslutning i vilken mer än hälften av delägarna eller medlemmarna är fysiska personer och vars syfte är att främja samarbetet i den produktionsverksamhet inom jordbruket som bedrivs av delägarna eller medlemmarna (till exempel spannmålstorkverket i jordbrukarnas andelslag). I detta fall ska varje delägare eller medlem i sammanslutningen lämna in en affärsplan för sitt eget jordbruksföretag som bilaga till ansökan. Investeringens inverkan ska beaktas i varje affärsplan till den del som den påverkar det aktuella jordbruksföretagets produktion och ekonomi.

2 AFFÄRSPLANENS INNEHÅLL

2.1 UPPGIFTER OM DEN SOM ANSÖKER OM STÖD OCH BESITNINGEN AV GÅRDEN

I affärsplanen ska man ange namnen på de personer som ansöker om stöd, deras födelseår och adressen till deras stadigvarande bostad. Om sökanden är en privaträttslig sammanslutning såsom ett aktiebolag, öppet bolag, kommanditbolag eller andelslag, ska man ange namnen på sammanslutningens ägare/medlemmar, deras födelseår, adressen till deras stadigvarande bostad samt sammanslutningens namn. Även sökandenas eller delägarnas besittningsandel av jordbruksföretaget ska anmälas och en utredning ges om grunderna för besittningsandelen i fråga. Om sökanden är delägare i andra företag som bedriver jordbruk, ska dessa företag och ägarandelen nämnas. Om sökanden är en sammanslutning, ska motsvarande utredning göras för alla delägare i sammanslutningen.

Arrendeavtalens varaktighet och övriga uppgifter som hänför sig till besittningen av arrendeavtalen ska nämnas om byggnader finns på arrendemark eller om avsikten är att bygga byggnader på arrendemark. I fråga om arrendeavtal för åker ska man alltid ange arrendegivaren för varje åker, avtalstiden och avtalsområdet för arrendeavtalet samt andra väsentliga uppgifter, till exempel specialvillkor som påverkar ekonomin eller användningen. Vid generationsväxlingar ska man meddela om arrendeavtalen överförs som sådana till övertagaren eller om övertagaren ingår nya arrendeavtal. Avtalstiden för hyresavtal som övertagaren förnyat ska också meddelas. Om generationsväxlingen ännu inte har genomförts, lämnas ovan nämnda uppgifter på basis av uppgifterna i köpebrevet eller hyresavtalen.

2.2 YRKESKUNSKAP HOS DEN SOM ANSÖKER OM STÖD

Den som ansöker om startstöd för unga jordbrukare och investeringsstöd för jordbruket ska ha tillräcklig yrkesskicklighet som är ändamålsenlig med tanke på den företagsverksamhet som stödet gäller. I vissa fall kan utbildningskravet också uppfyllas på annat sätt. Alternativen för uppfyllandet av utbildningskravet presenteras i punkt 2 på blanketten.

2.3 GRANSKNING AV JORDBRUKSFÖRETAGETS UTGÅNGSLÄGE

2.3.1 Gård

I punkt 3A på blanketten Gårdsbruksenhet ska den åkerareal och skogsareal som sökanden besitter uppges på basis av ägandet eller arrendet. I punkten ska man också ange arealuppgifter som bildas efter att lantbruksföretagandet har inletts eller investeringen slutförts. I planen ska även granskas hur åker och eventuellt annan jordbruksmark lämpar sig för lantbruksföretagets verksamhet.

- ägostruktur
- sättet att dika åkrar och dikningens skick
- jordarter, markstruktur
- bördighet, resultat av markkarteringar
- skiftenas storlek, form och avstånd från driftscentrumet
- öppen dikning/täckdikning.

Om sökanden har ägt eller besuttit odlingsmark eller ägt andelar i privaträttsliga sammanslutningar som bedrivit jordbruk innan den egentliga jordbruksföretagarverksamheten inleds, ska hen i fråga om dessa

lämna en särskild utredning. Av utredningen ska framgå hur stor företagarinkomst den sökande årligen har fått innan den egentliga lantbruksföretagarverksamheten inleds.

2.3.2 Uppgifter om gårdsbruksenhetens arbetskraft

I punkt 3B på blanketten Uppgifter om gårdsbruksenhetens arbetskraft ska man granska de arbetskraftsresurser som står till förfogande för lantbruksföretagets arbeten och ge en utredning om de sökandes arbete på gården eller utanför gården.

- Hurdan teknik och vilka arbetskedjor använder man på gården?
- Hur mycket avlönad arbetskraft används?
- Hur mycket entreprenad- och köptjänster används?
- På vilket sätt kommer arbetskraftsresurserna att förändras i framtiden?
- Är det i framtiden möjligt att skaffa tillfällig eller fast arbetskraft eller entreprenadtjänster även om de inte används i nuläget?

Om den som ansöker om stöd eller sökandena arbetar utanför lantbruksföretaget, ska man i affärsplanen uppge arbetsplatsen samt huruvida arbetet utanför lantbruksföretaget fortsätter även efter investeringen eller generationsväxlingen. Om arbetet utanför lantbruksföretaget inte fortsätter, ska tidpunkten för när arbetet upphör meddelas. Om arbete utanför lantbruksföretaget medför kostnader för inkomstens förvärvande, ska dessa presenteras och motiveras i ekonomiberäkningen.

2.3.3 Odlingsarealer och skördemängder för växtproduktion per år

I punkt 3C Odlingsarealer och skördemängder för växtproduktion per år på blanketten ska jordbruksföretagets odlingsarealer för växtproduktion (ha) och skördemängder (kg/ha, tn/ha, ry/ha) uppge i den nuvarande produktionen samt efter att lantbruksföretagandet inletts eller investeringen genomförts. I motiveringarna till de ekonomiska beräkningarna ska det preciseras vilket år siffrorna gäller. Om skördemängderna förändras i framtiden ska ändringen motiveras i punkt 5 på blanketten. Odlingsarealerna och skördemängderna ska anges med ändamålsenlig noggrannhet per huvudgröda.

2.3.4 Djurantal och produktionsmängder inom husdjursproduktionen per år

I punkt 3D Djurantal och produktionsmängder inom husdjursproduktionen per år på blanketten ska jordbruksföretagets djurantal (st.) och produktionsuppgifter (liter eller kg/djur) anges i den nuvarande produktionen samt efter att lantbruksföretagandet inletts eller investeringen genomförts. I motiveringarna till de ekonomiska beräkningarna kan man precisera vilket år siffrorna gäller. Om produktionsmängderna förändras i framtiden ska ändringen motiveras i punkt 5 på blanketten. I fråga om produktionsdjur ska man uppge det genomsnittliga djurantalet och i fråga om djur som uppföds till försäljning anges det djurantal som ska säljas. Dessutom ska man i denna punkt ange eventuella produktionsavtal och antalet djurplatser före handlen med jordbruksföretaget eller investeringen samt efter att de har genomförts.

2.3.5 Marknadsföringskanaler för huvudprodukterna

I punkt 3E Marknadsföringskanaler för huvudprodukter i blanketten ska man granska marknadsföringen av jordbruksföretagets huvudprodukter.

- Vilka produktions- eller odlingsavtal ingås årligen om ett jordbruksföretags produktion eller gäller långvarigt?

- Vilka personer som köper eller förädlar jordbruksprodukter inom mjölkgårdsföretagets lokaliseringsområde verkar i området?
- Möjligheterna att marknadsföra huvudprodukterna ska också bedömas med tanke på utvecklingen av jordbruksföretaget.
- Om produktionen utvidgas eller produktionsinriktningen ändras, vilka möjligheter finns det att marknadsföra den ökade eller förändrade produktionen?

2.3.6 Byggnader samt maskiner och anordningar

Under punkt 3F Byggnader samt maskiner och anordningar på blanketten ska man granska jordbruksföretagets byggnadsbestånd samt maskiner och anordningar. I affärsplanen ska man bedöma byggnadernas, maskinernas och anordningarnas allmänna skick samt i vilken mån de används inom jordbruket och annan företagsverksamhet eller skogsbruket. Här ska man bedöma byggnadernas, maskinernas och anordningarnas användbarhet i den nuvarande produktionen samt med tanke på utvecklingen av jordbruksföretaget. För dessa ska som en separat bilaga uppgöras de beräkningar som ska bifogas de egentliga ekonomiberäkningarna.

2.3.7 Uppgifter om gårdens skogsbruk och övriga företagsverksamhet

I punkt 3G Uppgifter om gårdens skogsbruk och övriga företagsverksamhet i blanketten ska uppgifterna om annan företagsverksamhet som bedrivs vid sidan av jordbruket granskas till den del uppgifter om dem ännu inte har lämnats i andra punkter och de har ekonomisk betydelse.

- Hurdana är gårdens skogsresurser och möjligheterna att avverka skogarna?
- Hurdan annan företagsverksamhet än jordbruk bedrivs på gården?
- Vilken betydelse har det för jordbruksföretagets och sökandens ekonomi?
- Hur stor andel av arbetstiden används för att bedriva annan företagsverksamhet?

2.4 UTVECKLING AV GÅRDEN

I punkterna 4A, 4B och 4C i affärsverksamhetsplanen för startstöd för unga jordbrukare ska man särskilt beakta att man i affärsverksamhetsplanen utöver utgångsläget även lyfter fram mellanetapperna och målen för utvecklingen av jordbruksföretaget. Affärsplanen ska innehålla detaljerade uppgifter om de åtgärder som behövs för att utveckla lantbruksföretagets verksamhet, såsom

- investeringar
- utbildning och rådgivning
- miljöns hållbarhet och resurseffektivitet.

I fråga om startstödet bör förändringar i inkomster och utgifter samt investeringar periodiseras till alla de år under vilka de realistiskt kan genomföras. Om utvecklingsåtgärderna påverkar jordbruksföretagets lönsamhet, ska utvecklingsåtgärderna inkluderas i affärsplanens beräkningsdel för de år för vilka effekterna realiserar.

2.4.1 Mål för verksamhetsutvecklingen

I punkt 4A Mål för verksamhetsutvecklingen på blanketten ska man ange sökandens mål för jordbruksföretaget med motiveringar, bundna till tid eller antal.

Exempel:

- Sökandena har som avsikt att inom de närmaste åren utveckla jordbruksföretaget till ett företag som ger minst två personers utkomst (t.ex. 30 000 euro/år).
- Man vill utveckla produktionsprocesserna så att verksamhetens kostnadseffektivitet ökar (t.ex. att arbetet sköts av två personer i stället för de tre tidigare personerna).
- Man vill få produktionen att motsvara de kvantitativa och kvalitativa krav som ställs på avtalsproduktionen (t.ex. att broilerproduktionen utvidgas till 60 000 odlingsplatser).

2.4.2 Beskrivning av utvecklingen av verksamheten

I punkt 4A Beskrivning av utvecklingen av verksamheten på blanketten **ska man ge en redogörelse för de åtgärder med vilka målen enligt föregående punkt uppnås**. Med tanke på utvecklingen av verksamheten granskas åtminstone följande:

- Vilka utvecklingsåtgärder tänker man vidta?
- Med vilken tidtabell genomförs utvecklingsåtgärderna med eventuella mellanfaser och vilken är deras kostnadsberäkning?
- Hur ordnas finansieringen och genomförandet av utvecklingsåtgärderna?

Vid granskningen av jordbruksföretagets utvecklingsåtgärder beaktas deras genomförande och inverkan på ett övergripande sätt. Exempel:

- I samband med den bygginvestering som stöds blir man tvungen att investera även i andra objekt, såsom maskinmateriel eller ökning av åkerarealen.
- Genomförandet av åtgärden förutsätter också att tillstånd skaffas av myndigheterna (tillståndsvillkorens inverkan?).
- Även andra än materiella utvecklingsåtgärder, såsom användning av utbildnings- och rådgivningstjänster, ska beaktas.
- Bedömning av vilka konsekvenser den åtgärd som ansökan gäller har för arbetsmiljön, produktionshygien, djurens välbefinnande och miljöns tillstånd.

2.4.3 Bedömning av risker i anslutning till utveckling av verksamheten

I punkt 4C Bedömning av risker i anslutning till utveckling av verksamheten på blanketten ska man granska vilka risker som ingår i jordbruksföretagets verksamhet och utveckling. Exempel:

- Ändringar i produkt- och insatspriser
- ändringar i räntenivåerna
- olyckor
- djursjukdomar
- allvarlig sjukdom hos lantbruksföretagaren
- förlust av arbetskraft (t.ex. att en äldre generation frigör sig från jordbruksföretagets verksamhet, skilsmässa, förlust av samarbetspartner osv.)
- exceptionella väderförhållanden
- svårigheter att starta investeringar.

Affärsplanen ska också bedöma riskfaktorernas betydelse för kontinuiteten i jordbruksföretagets verksamhet och för genomförandet av den åtgärd som ansökan gäller. I planen ska möjligheterna att förbereda sig på risker analyseras. I de ekonomiska beräkningarna kan riskerna bedömas utifrån olika riskalternativ. En

LIVSMEDELSVERKET

Ruokavirasto • Finnish Food Authority

riskgranskning ska alltid göras när det är fråga om ett nybyggnads- eller utvidgningsprojekt på över 100 000 euro. I andra investeringsprojekt eller vid ansökan om startstöd är det inte obligatoriskt att granska riskerna, men det rekommenderas.

3 EKONOMISKA BERÄKNINGAR OCH MOTIVERINGAR TILL DEM

Till affärsplanen ska fogas de ekonomiska beräkningar som gäller det jordbruksföretag som är föremål för stödet. I beräkningarna beaktas i huvudsak endast företagsverksamhet i samma jordbruksföretag. I praktiken innebär detta i allmänhet att man i beräkningarna beaktar jordbruk, skogsbruk och annan företagsverksamhet som bedrivs inom ramen för samma FO-nummer.

De beräkningar som krävs för affärsplanen ska innehålla en **likviditetsplan** samt **resultat- och balansräkningar för jordbruket**. Beräkningarna ska göras upp utifrån ett utvecklingsalternativ för jordbruksföretag som omfattar startstöd för unga jordbrukare och/eller investeringar som stöds. Beräkningarna ska omfatta ansökningsåret, året före ansökningsåret och minst sex räkenskapsperioder efter ansökningsåret. Om jordbruksföretagandet inleds efter att stödet har beviljats, ska beräkningarna omfatta minst det år då verksamheten inleds och de fem följande räkenskapsperioderna.

I **tabellbilaga H** presenteras medelpriserna för vissa jordbruksprodukter 2019–2023 samt deras medelvärde. Den kraftiga kostnadsökningen under de senaste åren har också höjt producentpriset. Både kostnaderna och producentpriserna förväntas dock sjunka i framtiden. I beräkningarna i affärsplanen kan man för kommande år använda de genomsnittliga priser som anges i tabellbilaga H eller priser som är bättre lämpade för jordbruksföretaget i fråga. **Motiveringar till den valda prisnivån ska läggas fram**. I prisbedömningen kan bland annat följande beaktas:

- produktionsavtal
- kvalitetstillägg
- produktformer
- övriga gårdsspecifika faktorer.

För andra produkter än de som nämns i tabellbilaga H ska beräkningen av den framtida prisnivån grunda sig på medelvärdet av de jordbruksföretagsspecifika priserna eller de priser som är allmänt tillgängliga under flera år. Om jordbruksföretaget har ett produktionsavtal och det i avtalet har fastställts att prisnivån för de kommande åren är lägre än genomsnittspriset, är det skäl att för de kommande åren använda de priser som fastställts i produktionsavtalet.

Uppskattningarna av nivåerna på jordbrukarstöden i **tabellbilaga E** kan användas som tekniska beräkningsantaganden. Stöden grundar sig på beredningen i februari 2024.

Beräkningarna och utredningarna ska basera sig på bokföringsuppgifterna för de två räkenskapsperioder som föregick ansökan eller på någon annan utredning som kan anses vara tillförlitlig. Planeringsberäkningarna för kommande år ska beakta förutsebara förändringar i produktionen, priserna på produkter och produktionsinsatser samt stöden till jordbruket. Den som gör upp beräkningen ska i motiveringen till beräkningarna redogöra för källmaterialet och grunderna för de prognoser som använts. Till exempel ska produktionsmängderna, produktpriserna, insatspriserna och stödnivåerna presenteras och motiveras i detalj.

3.1 ÅRLIGA JORDBRUKARSTÖD

3.1.1 EU:s direktstöd

År 2024 och åren därefter betalas basinkomststöd, omfördelningsinkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare, miljösystemstöd samt produktionskopplade preferenser som stöd som hel dons av EU.

Om de direkta stöd som beviljats jordbrukaren överstiger 2 000 euro, riktas som tidigare en EU-reserv för jordbrukssektorn (krisreservering) på det överskridna beloppet. Beslut om avdragsprocentens storlek fattas årligen. Det avdragna beloppet överförs till EU:s krisfond. I beräkningarna antas avdragsprocenten vara 1,3 procent. En del av EU:s jordbruksreserv har dock tidigare återlämnats till jordbrukarna följande år.

Antalet stödberättigande enheter fastställs i beräkningarna enligt de villkor som gäller 2024. I EU:s direktstöd 2025–2030 är beräkningsantagandet att enhetsnivån och stödvillkoren är desamma som 2024.

3.1.2 Nationella stöd

Uppgifter om nationella stöd¹:

- Om det nationella stödet i södra Finland har avtalats för stödperioden 2024–2027. Det nationella stödet i södra Finland betalas för svin- och fjäderfähus hållning samt trädgårdsproduktion.
- Det nationella stödet för svin- och fjäderfähus hållning är ett från produktionen frikopplat stöd som betalas på basis av den gårdsspecifika referenskvantiteten. Stödet antas minska i enlighet med kommissionens beslut. Åren 2028–2030 skulle stödnivån vara på samma nivå som 2027.
- I området för stöd i norra Finland tillämpas en gårdsspecifik differentiering av stöd som är frikopplat från produktionen för svin- och fjäderfähus hållning. I fråga om gränsöverskridande enheter är stödet på samma nivå som i AB-området. Gränsen presenteras tillsammans med stödnivåerna i tabellbilaga E. Stödet för dem som underskrider gränsen minskar med hälften av minskningen i AB-området.
- I södra Finland minskar enhetsstödet för trädgårdsodling 2024–2027 i enlighet med kommissionens beslut. Skillnaden i stödnivå mellan AB-området och det norra området skulle vara på samma nivå som 2024. Åren 2028–2030 skulle stödet vara på samma nivå som 2027.
- I området C bedöms att de nationella produktionsbundna djurbaserade stöden förblir i genomsnitt på samma nivå som 2024 under granskningsperioden.
- De gårdsspecifika begränsningarna för både mjölk och stöd som baserar sig på djurenheter är likt dem som tillämpades 2024.

Kompensationsbidrag, miljöersättning, ersättning för ekologisk produktion och ersättning för djurens välbefinnande samt övriga stöd

- I tabellbilaga E presenteras stödnivåerna per stödform. Dessa stödnivåer tillämpas 2024–2028. I beräkningarna används stödnivåerna för 2023 även 2028–2030.
- Övriga stöd och stöd som inte nämns i bilaga E antas förbli på samma nivå som 2024. Förändringar är möjliga även i dessa stöd under de kommande åren.

¹ Detaljerade objekt och stödnivåer för nationella stöd behandlas i samband med de nationella stödlösningar som utarbetas årligen.

Villkoren för tillämpningen av stöd, arvoden och ersättningar presenteras per stödform i material och guider som publiceras under 2024. I beräkningarna ska de senaste kända grunderna för fastställandet av stöd användas. Stöd villkoren antas förbli desamma under hela granskningsperioden som i ansökningsguiden för 2024 eller i andra stödanvisningar för 2024 (www.ruokavirasto.fi/sv/ -> stöd).

Dessa beräkningsprinciper för stöden är endast tekniska antaganden som används i affärsplanen. Stödnivåerna för granskningsperioden 2023–2030 har bedömts utifrån tillgängliga uppgifter i februari 2024 så att det är möjligt att göra upp beräkningar för affärsverksamhetsplaner. I de flesta stödformerna finns det ingen exakt prognos om stödets form eller nivå särskilt för åren 2028–2030.

3.2 LIKVIDITETSPLAN

I punkt 5A Likviditetsplanen på blanketten ska man med hjälp av likviditeten beskriva hur väl lantbruksföretagets inkomster och utgifter motsvarar varandra. I beräkningarna ska man presentera en likviditetsplan där man utöver jordbrukets inkomst- och utgiftsposter även beaktar sökandens övriga företagariinkomster, löneinkomster från den privata ekonomin samt övriga regelbundna inkomster. Utgångspunkten för de ekonomiska beräkningarna för lantbruksföretag är i allmänhet anteckningar och skattebokföring som förts för beskattningen.

Likviditeten ska planeras genom att skattebokföringen fortsätter för de kommande åren. Detta sker genom att man bedömer utvecklingen av inkomsterna och utgifterna från verksamheten. I planeringen ska alla utvecklingsåtgärder och finansieringsposter samt andra ekonomiska detaljer i anslutning till utvecklingen av jordbruksföretaget, inklusive beskattningen, beaktas. Slutresultatet av planeringen är materialet i likviditetsplanen. Av materialet framgår bland annat:

- I vilken mån och med vilken tidtabell inkomsterna från verksamheten verkar täcka utgifterna och skatterna?
- Hur påverkar ordnandet av finansieringen av investeringar, såsom understöd, räntestödslån och banklån, likviditeten?

En likviditetsberäkning som gjorts upp enligt kontantprincipen ska presenteras åtminstone specificerad enligt tabellen i bilaga A. Fördelningen av inkomster och utgifter mellan olika branscher ska göras enligt den branschindelning som tillämpas i beskattningen. Även intäkterna från skogsbruket ska i likviditetsberäkningarna fördelas på varje år under affärsplanens redovisningsperiod enligt kontantprincipen, dvs. på det sätt som skogsbruket ger inkomster.

3.3 RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR

I punkt 5B Resultat- och balansräkningar på blanketten ska man bedöma förutsättningarna för en fortsatt lönsam verksamhet i jordbruksföretaget. Bedömningen ska göras genom att på basis av resultat- och balansräkningsuppgifterna räkna ut nyckeltal som innehåller åtminstone jordbrukets lönsamhetskoefficient, företagariinkomst och soliditetsgrad.

Som jordbruk betraktas åkerbruk, husdjurskötsel, växthusproduktion, trädgårds- och plantskoleodling, pälsdjursuppfödning, renhushållning, biodling, yrkesmässig jakt, bär- eller svampplockning eller annan produktion av produkter som avses i bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

I resultat- och balansräkningarna för jordbruket ska ingå endast den andel av företagets intäkter, kostnader, avskrivningar, skulder och räntor på dem samt egendomens värde som hör till jordbruket. Övrig verksamhet som bedrivs är annan företagsverksamhet eller annat skogsbruk och posterna som gäller dem ska lämnas utanför resultat- och balansräkningarna för jordbruket. **Branschindelningen ska göras oberoende av den branschindelning som gjorts i samband med beskattningen.** Exempel:

- Entreprenader med lantbruksmaskiner räknas som övrig företagsverksamhet.
- Företagarinkomster från uppfödning av hästar (t.ex. avelsstohållning) beaktas inom jordbruket.
- Företagarinkomster från serviceverksamhet inom hästhushållning (t.ex. ridtjänster) beaktas i annan företagsverksamhet.
- Gårdsbruksturism anses höra till annan företagsverksamhet, även om den vid beskattningen skulle behandlas som en del av lantbruksbeskattningen.

De siffror som behövs i resultaträkningen fås huvudsakligen från de inkomst- och utgiftsuppgifter som framgår av likviditetsplanen genom att de mervärdesskatter som ingår i försäljningar och inköp lämnas utanför resultat- och balansräkningarna. Inkomst- och utgiftsposterna inom jordbruket ska delas upp i resultaträkningens intäkter och kostnader specificerade enligt tabellbilaga B. I resultaträkningarna ska man också beakta den årliga förändringen av värdet på vissa poster i jordbrukets balansräkning.

Jordbrukets balansräkning består av två delar. I den ena ska man ange egendomens värde (AKTIVA), dvs. värdet på mark, maskiner, byggnader samt lager av produkter och förnödenheter, och i den andra ska man ordna företagets finansiering (PASSIVA), dvs. finansieringens fördelning på eget kapital och främmande kapital. Värdet på aktiva och passiva ska vara lika stort jämfört med varandra. Jordbrukets balansräkning ska beräknas enligt läget vid ingången och slutet av varje beräkningsår så att balansräkning vid utgången av föregående år (31.12) är densamma som balansräkning vid ingången av följande år (1.1). Balansräkningarna ska upprättas från början av året före ansökningsåret (1.1).

Som egendomens värden i balansräkning kan inte användas värden enligt beskattningen. I fråga om befintliga byggnader och ombyggnader ska avskrivningar på återanskaffningspriset användas genom att det nuvärde som fås och det gängse värde som uppskattats för övriga egendomsdelar minskas. Fastställandet av värdet presenteras närmare nedan. I beräkningarna beaktas endast sådana egendomsposter som inverkar väsentligt på beräkningen. Exempelvis mycket gamla byggnader som inte längre används i produktionen behöver inte beaktas i beräkningen. De årliga avskrivningar på tillgångar som ska tas upp i resultaträkningen grundar sig på värdena i jordbrukets balansräkning och inte på de värden som används i beskattningsberäkningarna. Resultat- och balansräkning för jordbruket ska presenteras åtminstone specificerade enligt tabellbilagorna B och C.

3.4 DETALJERADE BERÄKNINGSANVISNINGAR

3.4.1 Lönekrav

Lönekravet beräknas genom att beräkna det årliga antalet lantbruksarbetstimmar som företagarfamiljen utför med timlönekravet, som är 16 euro per arbetstimme. Antalet arbetstimmar ska bedömas så realistiskt som möjligt med beaktande av teknologin för nuvarande och framtida produktion samt lokalens arbetskraftsresurser. Till personalkostnaderna i resultaträkningen räknas inte lönekostnader som orsakats av sökandens eget arbete. Det arbete som den sökande utför beaktas som kostnad genom företagarens lönekrav.

3.4.2 Räntekrav på eget kapital

Räntekravet på jordbrukets eget kapital beräknas som ett räntekrav på 4 procent på det genomsnittliga egna kapitalet under räkenskapsperioden. Med andra ord uppfylls räntekravet genom att man räknar ut medeltalet av det egna kapitalet i balansräkningen vid årets början och i balansräkningen vid årets slut och multiplicerar det med räntekravet på 4 procent.

3.4.3 Avskrivningar i resultaträkningen

Den årliga avskrivningen beräknas som en procentuell andel av det oavskrivna nuvärdet på varje egendomsdel. Med andra ord beräknas avskrivningarna enligt utgiftsresten. Som avskrivningsprocentsats för en byggnad ska man använda 4 procent, för maskiner och anordningar minst 10 procent samt för ombyggnader 3 procent.

Exempel: Avskrivningarna på en maskin värd 100 000 euro som anskaffats under ansökningsåret är:

Ansökningsår: $100\,000 \times 0,10 = 10\,000$ euro
Andra året: $(100\,000 - 10\,000) \times 0,10 = 9\,000$ euro
Tredje året: $(100\,000 - 10\,000 - 9\,000) \times 0,10 = 8\,100$ euro
Fjärde året: osv.

3.4.4 Understöd och räntestödslån

I beräkningarna ska man använda kostnadsberäkningen för det projekt som är föremål för stödet och de antaganden som baserar sig på den uppskattade godtagbara kostnaden samt på stödansökan om beloppet av eventuellt investeringsstöd eller startstöd för unga jordbrukare. Stödet beräknas enligt det minsta kostnadsbeloppet. I detta sammanhang ska man dock beakta övriga begränsningar i beviljandet och utbetalningen av de stöd som söks samt andra begränsningar i fråga om behandlingen av stödposter i beräkningarna. Begränsningar i anslutning till beviljande av understöd och räntestödslån som är föremål för ansökan presenteras i tabellbilaga D. Nedan ges ett exempel på beräkning av godtagbara enhetskostnader för byggande.

Alla start- och investeringsunderstöd ska beaktas i likviditetsberäkningarna under de år som de poster som gäller dem sannolikt kommer att betalas ut och som de behandlas i anvisningarna för beskattningen. Företagarinkomstens minimibelopp ska uppfyllas utan startstöd som beviljas för understödet. Företagarinkomsten utan startbidrag beräknas utifrån jordbrukets resultaträkning med formeln:

Företagarinkomst utan startbidrag = nettoresultat + lönekrav - startbidrag

Ansökt investeringsunderstöd som beviljats sökanden med stöd av lagen om strukturstöd eller motsvarande tidigare lagstiftning beaktas som avdrag från anskaffningsutgiften för den investering som stöds, så att avskrivningsgrunden vid avskrivningsberäkningen är anskaffningsutgiften med avdrag för understödet.

Exempel: Kostnadsberäkningen för byggprojektet är 200 000 euro. Vi antar att 90 000 euro beviljas i understöd (45 procent). Avskrivningen beräknas på följande sätt:

Byggnadens ibruktagningsår: $110\,000 \times 0,04 = 4400$ euro
Andra året: $(1100\,000 - 4400) \times 0,04 = 4224$ euro
Tredje året: $(110\,000 - 4400 - 4224) \times 0,04 = 4055$ euro
Fjärde året: osv.

Som ränta på räntestödslån, statliga lån och andra lån kan användas den andel av den totala låneräntan som jordbrukaren betalat vid tidpunkten för ansökan.

3.4.5 Användning av index i beräkningarna

Vid bedömningen av prisutvecklingen för jordbrukets produktionsinsatser under de kommande åren är det inte obligatoriskt att använda en indexhöjning. Som priser på produktionsinsatser som används i planeringsberäkningarna för kommande år ska man använda de priser per gård som sannolikt realiseras. I fråga om produktionsinsatser med störst värde ska de priser som använts i beräkningarna **presenteras och motiveras tydligt**. I fråga om de anskaffningar av byggnader, maskiner och anordningar som är föremål för stöd-ansökan används dock alltid den prisnivå som anges i kostnadsberäkningen, dvs. i början av ansökningstiden. I fråga om jordbrukets intäkter får man inte göra indexhöjningar i beräkningarna.

3.4.6 Förändring av produktlager, djurkapital och förnödenhetslager

Produktlager, förnödenhetslager och djurkapitalets värde bestäms på det sätt som beskrivs nedan. Värdeförändringen under dessa år beaktas i samband med resultaträkningen som en förändring i förnödenhetslagren och djurkapitalet samt som en förändring i förnödenhetslagren. Till exempel ökningen av produktlagren ökar räkenskapsperiodens intäkter och minskningen minskar räkenskapsperiodens intäkter.

3.5 AKTIVA

Vid bestämmandet av egendomsdelarnas värde kan som källmaterial användas allmänt tillgängliga prisuppgifter för maskiner och anordningar, kostnadsberäkningar för byggnader, av jord- och skogsbruksministeriet fastställda enhetskostnader för byggnader och byggnadsutrymmen eller andra tillgängliga informationskällor. Bedömningsanvisningarna enligt egendomsdel är följande:

3.5.1 Jordegendom och grundliga förbättringar (täckdiken osv.)

Som åkers värde i jordbrukets balansräkning bokförs det uppskattade gängse värdet på den åker som ägs utan täckdikningens värde. Täckdikenas värde antecknas under punkten grundliga förbättringar. I den beaktas förutom täckdiken även andra motsvarande egendomsposter som ingår i avskrivningsberäkningarna, till exempel broar, dammar och brunnar.

Som minimivärde för åker ska man använda värdena i tabellbilaga F, vilka är desamma som bokföringsvärdena som används i Naturresursinstitutets lönsamhetsbokföring. Priserna grundar sig på det viktade medeltalet av de s.k. fria köp som Lantmäteriverket samlat in för fem år och avdraget på 30 procent på det värde. I tabellbilaga F presenteras åkers värden utan värdet på eventuella täckdikningar. Åkers värde kan preciseras gårdsvis med beaktande av åkrarnas närmare läge och kvalitetsfaktorernas (faktorerna i punkt 3A i affärsplanen) inverkan på deras värde.

I åkers värde ingår ersättningsberättigande. Ersättningsberättigande är en egenskap hos ett basskifte. Ersättningsberättigande är en förutsättning för att kompensationsbidrag, miljöersättning, ersättning för ekologisk produktion och nationella nordliga arealstöd ska kunna betalas för skiftet. Nya basskiften kan göras ersättningsberättigande genom ägoregleringar. I vissa fall är det möjligt att överföra ersättningsberättigandet från ett basskifte till ett annat både internt på gården och mellan gårdarna. Stödbeloppen presenteras i tabellbilaga E. Om skiftet inte är ersättningsberättigande kan åkers värde sänkas med 500 euro.

Av övriga markområden bokförs i jordbrukets balansräkning i allmänhet endast värdet på produktionsbyggnadernas byggplats, på vilket prisnivån på skogsmark eller åkermark kan tillämpas, om inte något annat värde för byggplatsen kan anvisas. På värdet av naturbeten och naturängar som är i bruk kan prisnivån för åkermark tillämpas med beaktande av deras bruksvärde som är mindre än på åkermark. Rekommendationssvärdet anses vara 35 procent av motsvarande värde på åkermark i det område där området är beläget.

Om gårdens åkrar delvis eller helt är täckdikade eller det har gjorts andra betydande grundförbättringar på gården (t.ex. broar, stomlinjer för bevattning), ska även nuvärdet på grundförbättringarna inkluderas i jordbrukets balansräkning. Värdet på befintlig täckdikning ska grunda sig på de årliga avskrivningarna på återanskaffningsvärdet genom att dra av nuvärdet. Som täckdikningens återanskaffningsvärde används 2 500 euro/ha. I täckdikningens värde kan man beakta hur eventuella särskilda skäl, såsom reglerad dränering, påverkar dikningens värde.

Täckdikningens nuvärde kan beräknas utifrån täckdikningens areal utifrån den viktade medelåldern. Nuvärdet fås genom att från återanskaffningsvärdet dra av årliga avskrivningar som motsvarar medelåldern (3 procent/år).

Exempel. 40 ha täckdikad åker, varav 30 ha har dikats för 15 år och 10 ha för 20 år sedan:

återanskaffningspris för täckdiken 2 500 euro/ha
medelålder $(30 \times 15 + 10 \times 20) / 40 = 16,25$ år = ca 16 år
täckdikens nuvärde/ha 2 500 euro/ha $\times 0,97^{16} = 1 536$ euro/ha
täckdikens nuvärde/40 ha $1536 * 40$ ha = 61 440 euro/40 ha

Värdet på nya täckdiken ska i beräkningarna grunda sig på en kostnadsberäkning för dem. Sättet att beräkna täckdikens nuvärde tillämpas också på andra ombyggnader. För dessa ska återanskaffningsvärdet motiveras separat från fall till fall.

3.5.2 Byggnader

I fråga om nya byggnader ska värdet basera sig på en kostnadsberäkning som görs upp enligt de principer som allmänt används inom byggbranschen. Värdet på befintliga byggnader ska grunda sig på de årliga avskrivningarna på återanskaffningsvärdet genom att dra av nuvärdet. Återanskaffningsvärdet kan beräknas på basis av de godtagbara enhetskostnaderna för bygginvesteringar (jord- och skogsbruksministeriets förordning 262/2019) eller med någon annan allmänt använd metod för beräkning av återanskaffningsvärdet.

Byggnadens nuvärde fås genom att från återanskaffningsvärdet dra av avskrivningar som motsvarar byggnadens ålder (4procent/år). När nuvärdet beräknas kan man av särskilda skäl som en faktor som höjer eller sänker värdet också beakta byggnadens aktualitet och lämplighet för det nuvarande användningsändamålet. Om det i byggnaden finns maskiner och anordningar ska deras andel av nuvärdet beräknas separat med beaktande av den högre avskrivningsprocenten för maskiner och anordningar.

Den godtagbara kostnadsnivån för en bygginvestering fastställs stegvis utifrån förordningen om enhetskostnader:

1. Nettoarealerna för objektets byggnadsutrymmen beräknas så att man beaktar begränsningarna i förordningen om enhetskostnader i fråga om stödberättigande maximala arealer (JSMf 608/2023 bilaga 1.1).
2. Nettoarealerna multipliceras med godtagbara enhetskostnader (JSMf 608/2023 bilaga 1.2).
3. Kostnaderna för byggnadens anordningar beräknas enligt utrustningsprislistan i förordningen om enhetskostnader (JSMf 608/2023 bilaga 1.3).

Exempel 1. En 10 år gammal mjölkkoladugård, med 70 platser för mjölkkor och 70 platser för unga nötkreatur, en mjölkttank på 3,5 m³ (Obs. Innehåller inga egentliga foderförråd eller gödselstäder). Nuvärdet på byggnaden och dess anordningar:

Byggnadens areal (nettoarea):

- mjölkboskapsavdelning	800 m ²
- mjölkkningsavdelning, stationsmjölkning (inkl. väntrum)	45 m ²
- mjölktrum	40 m ²
- avdelningen för rekryteringsboskap ≥ 6 mån. gamla, 35 djur	200 m ²
- avdelning för rekryteringsboskap < 6 mån. gamla, 35 djur	200 m ²

Djurgårdar sammanlagt**1285 m²**

- utrymme för hantering av foder	110 m ²
- gemensamma funktioner (sociala utrymmen osv.)	40 m ²

Alla utrymmen sammanlagt**1435 m²****Byggnadens återanskaffningsvärde:**

- mjölkboskapsavdelning	800 m ² x 540 €/m ² =	432 000 €
- mjölkkningsavdelning	45 m ² x 1110 €/m ² =	49 950 €
- mjölktrum	40 m ² x 1110 €/m ² =	44 400 €
- avdelningen för rekryteringsboskap ≥ 6 mån. gamla	200 m ² x 540 €/m ² =	108 000 €
- avdelningen för rekryteringsboskap ≥ 6 mån. gamla	200 m ² x 540 €/m ² =	108 000 €
- utrymme för hantering av foder	110 m ² x 415 €/m ² =	45 650 €
- gemensamma funktioner	40 m ² x 1230 €/m ² =	49 200 €

Sammanlagt**837 200 €****Återanskaffningsvärdet på anordningarna i byggnaden:**

- 70 mjölkkor x 3 240 €/ko =	226 800 €
- 70 unga nötkreatur x 780 €/djur =	54 600 €
- mjölkttank 3,5 m ³ x 4 800 € =	16 800 €

Sammanlagt**298 200 €****Byggnadens nuvärde:**

Återanskaffningsvärde - otidsenlighet i den nuvarande produktionen (t.ex. 20 procent) - avskrivningar som motsvarar åldern (4 procent) = 837 200 € x 0,80 x 0,96¹⁰ = 445 278 €

Nuvärde på byggnadens anordningar:

Återanskaffningsvärde - otidsenlighet i den nuvarande produktionen (t.ex. 20 procent) - avskrivningar som motsvarar åldern (10 procent) = 298 200 x 0,80 x 0,90¹⁰ = 83 181 €

Exempel 2. Om den planerade nya lösdriktsladugården byggs så att den till areal och djurantal motsvarar den gamla lösdriktsladugården enligt exempel 1, kan den godtagbara kostnaden för den uppskattas enligt följande:

Godtagbara nettoarealer enligt förordningen om enhetskostnader:

- mjölkboskapsavdelning (max. 13,5 m ² /djur)	945 m ²
- mjölkkningsavdelning, stationsmjölkning (inkl. väntrum, 2,0 m ² /djur)	140 m ²
- mjölkkrum (max. 0,4 m ² /djur)	28 m ²
- avdelningen för rekryteringsboskap ≥ 6 mån. gamla, 35 djur (max. 9 m ² /djur)	315 m ²
- avdelningen för rekryteringsboskap < 6 mån. gamla, 35 djur (max. 6 m ² /djur)	210 m ²

Djurgårdar sammanlagt**1638 m²**

- utrymme för hantering av foder (max. 10 procent av djurgårdarna, högst 300 m ²)	164 m ²
- gemensamma funktioner (sociala utrymmen osv., max. 5 procent av djurstallarna, högst 80 m ²)	80 m ²

Alla utrymmen sammanlagt**1882 m²****Godtagbar kostnad:**

- mjölkboskapsavdelning	945 m ² x 540 €/m ² =	510 300 €
- mjölkkningsavdelning	140 m ² x 1110 €/m ² =	155 400 €
- mjölkkrum	28 m ² x 1110 €/m ² =	31 080 €
- avdelningen för rekryteringsboskap ≥ 6 mån. gamla	315 m ² x 540 €/m ² =	170 100 €
- avdelningen för rekryteringsboskap ≥ 6 mån. gamla	210 m ² x 540 €/m ² =	113 400 €
- utrymme för hantering av foder	164 m ² x 415 €/m ² =	63 080 €
- gemensamma funktioner	76 m ² x 1230 €/m ² =	98 400 €

Sammanlagt**1 146 740 €****Godtagbara investeringar i utrustning:**

- 70 mjölkko x 3 240 €/ko =	226 800 €
- 70 unga nötkreatur x 780 €/djur =	54 600 €
- mjölk tank 3,5 m ³ x 4800 € =	16 800 €

Sammanlagt**298 200 €****Godtagbara kostnader sammanlagt:****1 444 940 €**

3.5.3 Maskiner och anordningar

Maskinernas och anordningarnas värde ska grunda sig antingen på deras uppskattade verkliga värde, dvs. prisuppgifterna för motsvarande utbytesmaskiner eller andra motsvarande informationskällor, eller genom att beräkna värdet enligt utgiftsrestprincipen. För nya maskiner och anordningar används som värde det betalda eller uppskattade inköpspriset.

3.5.4 Aktier, andelar och andra placeringar

Endast sådana aktier, andelar och andra placeringar som hänför sig till jordbruksverksamheten och för vilka dividend- och ränteinkomsterna vid beskattningen behandlas som inkomst av jordbruk eller annan företagsverksamhet och som är nödvändiga med tanke på jordbrukets produktionsavtal eller marknadsföringen av produkter på annat sätt beaktas.

Andelskapitalets (insatsernas) värde bokförs enligt hur mycket man i verkligheten betalat i insatser, även om man till exempel i beskattningen skulle använda ett högre värde.

3.5.5 Övriga bestående aktiva

Sådana värden för övriga bestående aktiva som inte har beaktats i andra punkter; bl.a. långvarig vegetation. Värdet på växtbestånd som övervintrar över endast en vinter (t.ex. höstsäd) antecknas under punkten produkter.

3.5.6 Husdjur

Rekommendationer för värdet på levande djur i tabellbilaga G. För övriga djur används ett skäligt gängse värde.

3.5.7 Foder

Inköpt foder och självproducerat foder (konservfoder, spannmål). Värdet är inköpspris eller rekommenderade priser i tabellbilaga H.

3.5.8 Övriga ämnen och förnödenheter

Övriga ämnen och förnödenheter är bland annat frön, gödselmedel, växtskyddsmedel samt bränslen och smörjmedel i lager. Som värde används inköps- eller försäljningspris.

3.5.9 Produkter

Halvfärdiga och färdiga produkter (dock inte djur och foder som producerats för eget bruk och vars värde anges i egna punkter). I denna grupp bokförs också värdet på skördereserven, dvs. växtbestånd som övervintrar över en vinter (t.ex. höstsäd). Värdet på långfristiga växtbestånd bokförs bland övriga motsvarande. Värdet på kortvariga växtbestånd är det sammanlagda värdet av de produktionsinsatser som använts för dem (t.ex. för höstsäd frö, höstgödsling och växtskydd).

3.5.10 Betalda förskottsbetalningar

Betalda förskottsbetalningar, till exempel en betalning för förnödenheter som ännu inte har levererats till gården före bytet av räkenskapsperioden.

3.5.11 Övriga omsättningstillgångar

Övriga omsättningstillgångar som hänför sig till produktionen och som inte har beaktats i föregående punkter.

3.5.12 Kundfordringar (inklusive stödfordringar)

Fordringar på produkter som redan har sålts men för vilka betalning ännu inte har erhållits före räkenskapsperiodens utgång.

3.5.13 Övriga kortfristiga fordringar

Som övriga kortfristiga fordringar bokförs till exempel mervärdesskattefordringar. Det är tydligast att bokföra momsfordringar och momsskulder som nettoposter så att endast skillnaden mellan dessa bokförs i balansräkningen. Om momsfordringarna är större än momsskulden bokförs differensen mellan momsfordringarna och momsskulden bland övriga kortfristiga fordringar i balansräkningen. Om momsskulden är större än momsfordringarna bokförs differensen mellan momsskulden och momsfordringarna bland övriga kortfristiga skulder i balansräkningen.

3.5.14 Pengar och finansiella värdepapper

Fördelningen av pengar och banktillgodohavanden mellan jordbruk, skogsbruk, annan företagsverksamhet och privat ekonomi görs vid behov genom uppskattning.

3.5.15 Allmänt om bestämmande av värdet på jordbruksegendomen

Som värdet på jordbruksegendomen används alltid ovan nämnda principer för bestämmande av värdet oberoende av vilket anskaffningspris egendomen har haft i det förflutna. Värdet på en åker som köpts till en låg köpeskilling vid en generationsväxling bestäms till exempel enligt tabellbilaga F oberoende av inköpspriset. Anskaffningar som görs senare under affärsplanens redovisningsperiod kan dock värderas till deras uppskattade anskaffningspris. Till exempel kan köp av en tilläggsåker beaktas enligt det uppskattade anskaffningspriset i beräkningarna.

3.6 PASSIVA

3.6.1 Statliga lån och räntestödslån

I punkten uppges det icke amorterade kapitalet av de av staten beviljade understödda lånen.

3.6.2 Övriga långfristiga lån

Här uppges det oamorterade kapitalet för långfristiga (över ett års amorteringstid) lån som hänför sig till jordbruket eller andra långfristiga placeringar som beviljats på villkor för främmande kapital eller den andel av det som hänför sig till jordbruket.

3.6.3 Kortfristiga lån

Här uppges det oamorterade kapitalet för kortfristiga lån som hänför sig till jordbruket (amorteringstid under ett år) eller för andra kortfristiga placeringar som beviljats på villkor för främmande kapital eller den andel som hänför sig till jordbruket.

Fördelningen av lån mellan jordbruk, skogsbruk, annan företagsverksamhet och privathushållning görs vid behov genom uppskattning, om inte en närmare grund för fördelningen kan påvisas.

3.6.4 Övriga kortfristiga skulder

Övriga kortfristiga skulder är till exempel leverantörsskulder och erhållna förskott. Som leverantörsskulder bokförs obetalda fakturor som hänför sig till tjänster och/eller produkter som erhållits före utgången av räkenskapsperioden. Erhållna förskott är förskottsbetalningar för sålda produkter men produkter som inte levererats före utgången av räkenskapsperioden. Övriga kortfristiga skulder är mervärdesskatteskulder. Det är tydligt att bokföra momsfordringar och momsskulder som nettoposter så att endast skillnaden mellan dessa bokförs i balansräkningen. Om momsfordringarna är större än momsskuldena bokförs differensen mellan momsfordringarna och momsskuldena bland övriga kortfristiga fordringar i balansräkningen. Om momsskulden är större än momsfordringarna bokförs differensen mellan momsskuldena och momsfordringarna bland övriga kortfristiga skulder i balansräkningen.

3.6.5 Eget kapital

Det egna kapitalet kan räknas ut så att stats- och räntestödslån, övriga långfristiga lån, kortfristiga lån och övriga kortfristiga skulder på sidan PASSIVA dras av från totalbeloppet av balansräkningen på sidan AKTIVA.

3.7 NYCKELTAL

3.7.1 Företagarinkomst av jordbruk

Företagarinkomsten från jordbruket beskriver den del av intäkterna från jordbruket som förblir en ersättning för företagarens eget arbete och eget kapital. Den beräknas genom att från intäkterna från jordbruket dra av de rörliga och fasta kostnader, avskrivningar och räntor på skulder som hänför sig till jordbruket. I praktiken fås företagarinkomsten från jordbruket från resultaträkningen genom att räkna ihop jordbrukets

nettoresultat och företagarens lönekrav. Minimikraven på företagarinkomst i anslutning till startstöd och investeringsstöd för unga jordbrukare presenteras i anvisningarna för ifyllande av ansökningsblanketterna.

3.7.2 Jordbrukets lönsamhetskoefficient

Jordbrukets lönsamhetskoefficient beskriver hur väl kravet på lön för företagarens eget arbete och räntekravet på eget kapital uppnås. Lönsamhetskoefficienten för jordbruket beräknas genom att företagarinkomsten från jordbruket divideras med summan av lantbruksföretagarens lönekrav och räntekravet för jordbrukets eget kapital.

3.7.3 Jordbrukets soliditetsgrad

Jordbrukets soliditetsgrad beskriver hur stor andel av det kapital som är bundet till företagsverksamheten har finansierats med främmande kapital och hur stor andel av det bundna kapitalet kan betraktas som företagarens eget kapital. En svag soliditetsgrad vittnar om en hög skuldsättning och utgör en risk för företagsverksamhetens kontinuitet. Jordbrukets soliditetsgrad beräknas enligt situationen vid årets slut genom att jordbrukets eget kapital divideras med värdet på jordbrukets tillgångar.

3.7.4 Möretagarinkomster från annan företagsverksamhet och skogsbruk

Om en affärsplan utarbetas för ansökan om lägre startstöd, kan inkomster från annan företagsverksamhet och skogsbruk inte längre beaktas vid beräkningen av företagarinkomsten.

Den årliga företagarinkomsten från jordbruket, lönsamhetskoefficienten för jordbruket, jordbrukets soliditetsgrad, företagarinkomsten från annan företagsverksamhet och företagarinkomsten från skogsbruket ska presenteras tydligt i samband med beräkningarna i affärsplanen.

3.7.5 Formler för beräkning av nyckeltalen

Företagarinkomst = nettoresultat + lönekrav = inkomst som fås som ränta på eget kapital och som ersättning för företagarfamiljens eget arbete

Lönsamhetskoefficient = företagarinkomst / (lönekrav för företagarfamiljens eget arbete + räntekrav för eget kapital)

Räntekrav på eget kapital = 4 procent x årets genomsnittliga egna kapitalbelopp

Relativ skuldsättning = 100 procent x (främmande kapital 31.12/ omsättning)

Soliditetsgrad = 100 procent x (eget kapital 31.12 / balansomslutning 31.12)

Lönsamhetskoefficienten är ett bra nyckeltal i de flesta jordbruksföretag, men ett dåligt nyckeltal i aktieföretag och sådana jordbruksföretag där företagarfamiljens eget arbete är litet på grund av att lönearbete eller entreprenad används mycket i stället för eget arbete. För att aktieföretagets lönsamhetskoefficient ska vara bättre jämförbar med andra lantbruksföretag, borde lönerna som betalats till företagarna i aktieföretaget vid beräkningen av företagarinkomsten och lönsamhetskoefficienten överföras från löneutgifterna till lönekravet för företagarfamiljens eget arbete.

3.8 UNDERSKRIFTER (PÄRMBLAD)

Genom att underteckna stödansökan försäkras sökanden att uppgifterna i den affärsplan som bifogats stödansökan är riktiga.

BILAGOR

Bilaga A. Likviditetsplan

Tabell A. Likviditetsplan	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
+ Jordbrukets inkomster								
- Jordbrukets utgifter								
= Jordbrukets inkomster - utgifter								
+ Skogsbrukets inkomster								
- Skogsbrukets utgifter								
+ Inkomster av annan företagsverksamhet								
- Utgifter för annan företagsverksamhet								
= Företagsverksamhetens inkomster-Utgifter								
+ Ränte- och finansieringsinkomster från företagsverksamhet								
- Ränte- och finansieringskostnader för företagsverksamhet								
- Företagsverksamhetens andel av skatterna								
= Intern finansiering av företagsverksamhet								
- Amorteringar på lån för företagsverksamhet								
= Företagsverksamhetens kassarest								
+ Inkomster från privatekonomi								
- Privatekonomins andel av skatterna								
- Räntor på lån för privatekonomin								
- Amorteringar på lån för privatekonomin								
- Övriga utgifter för privatekonomin								
= Hela hushållets kassarest								
- Jordbruksinvesteringar								
- Skogsbruksinvesteringar								
- Investeringar i annan företagsverksamhet								
- Privatekonomins investeringar								
+/- Förändring av rörelsekapital								
+/- Uttag/utförande av depositioner								
+ Uttag av start- och investeringsbidrag								
+ Uttag av lån								
+ Mervärdesskatt på försäljning								
- Mervärdesskatt på inköp								
+ Inkomst av mervärdesskatteåterbäring								
- Redovisningsutgift för mervärdesskatt								
= Över-/underskott								
Kassamedel 31.12								
Lån 31.12								

Bilaga B. Resultaträkning för jordbruket.

Tabell B. Resultaträkning för jordbruket	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
+ Husdjursavkastning								
+ Växtodlingsavkastning								
+ Övriga försäljningsintäkter								
+ Stöd								
= Omsättning								
+/- Förändring av produktlager och djurkapital								
+ Startbidrag								
+ Övrig avkastning								
= Total avkastning								
- Inköp av tillbehör								
+/- Förändring av inköpslager								
- Inköp av djur								
- Externa tjänster								
- Personalkostnader								
- Maskinhyror								
- Lönekrav								
- Hyror								
- Försäkringar								
- Underhåll								
- Övriga rörliga och fasta kostnader inom jordbruket								
= Driftsbidrag								
- Byggnadsavskrivningar								
- Maskinavskrivningar								
- Övriga avskrivningar								
= Rörelseresultat								
+ Ränteintäkter och finansiella intäkter								
- Ränte- och finansieringskostnader								
= Nettoresultat								
- Räntekrav på eget kapital								
= Företagarvinst								

Bilaga C. Balansräkning för jordbruket.

Tabell C. Balansräkning för jordbruket		31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	31.12.2026	31.12.2027	31.12.2028	31.12.2029
	01.01.2023	/1.1.2024	/1.1.2025	/1.1.2026	/1.1.2027	/1.1.2028	/1.1.2029	/1.1.2030
AKTIVA								
Jordegendom (åker o.d. utan dikning)								
Grundliga förbättringar (täckdiken, broar osv.)								
Byggnadernas nuvärde								
Maskiners och apparaters nuvärde								
Referenskvantitet för mjölk (kvot)								
Aktier, andelar och andra placeringar								
Övriga bestående aktiva								
Husdjur								
Foder								
Övriga material och förnödenheter								
Produkter								
Betalda förskottsbetalningar								
Övriga omsättningstillgångar								
Kundfordringar (inkl. stödfordringar)								
Övriga kortfristiga fordringar								
Pengar och finansiella värdepapper								
Aktiva sammanlagt								
PASSIVA								
Eget kapital								
Statliga lån och räntestödslån								
Övriga långfristiga lån								
Kortfristiga lån								
Övriga kortfristiga skulder								
<i>Främmande kapital totalt</i>								
Passiva sammanlagt								

Bilaga D. Begränsningar i fråga om maximibelopp och utbetalning av startstöd och investeringsstöd.

Tabell D. Begränsningar i fråga om maximibelopp och utbetalning av startstöd och investeringsstöd	
<i>Startstöd för unga jordbrukare</i>	
högre:	
- bidrag 40 000 euro	Startstödet understödsandel betalas i två lika stora poster på ansökan. Ett villkor för betalning av den första posten är att jordbruket har inletts. Ett villkor för betalning av den andra posten är att utbildningskravet har uppfyllts och att affärsplanen har följts.
- räntestödslån	Högst 80 procent av de godtagbara kostnaderna, dock högst 250 000 euro. Beloppet av räntestöd och befrielse från överlåtelseskatt sammanlagt högst 40 000 euro, varav räntestödets belopp är högst 35 000 euro. Uttag i högst två poster.
lägre:	
- bidrag 10 000 euro	Startstödet understödsandel betalas i två lika stora poster på ansökan. Ett villkor för betalning av den första posten är att jordbruket har inletts. Ett villkor för betalning av den andra posten är att utbildningskravet har uppfyllts och att affärsplanen har följts.
- räntestödslån	Högst 80 procent av de godtagbara kostnaderna, dock högst 170 000 euro. Beloppet av räntestöd och befrielse från överlåtelseskatt sammanlagt högst 20 000 euro, varav räntestödets belopp är högst 15 000 euro. Uttag i högst två poster.
<i>Investeringsstöd</i>	
- bidrag:	Beräknat enligt stödprocenten och andra begränsningar för stödbjektet (Statsrådets förordning 266/2023).
- räntestödslån:	Uttag som motsvarar de faktiska kostnaderna görs i högst 5 poster (den sista betalningsposten är minst 20 procent av hela stödet). Beräknat enligt stödprocenten och andra begränsningar för stödbjektet (Statsrådets förordning 266/2023).
- statsborgen:	Statsborgen träder i kraft efter det att det lån som är föremål för stödet eller dess första post har lyfts, engångsavgiften har betalats och motsäkerhet har ställts. Statsborgen kan beviljas för investeringar i mjölkboskaps- och nötboskapskötsel, svinhus-hållning, köttfjäderfähus-hållning, får- och gethushållning, hästhushållning, pälsdjursuppfödning och växthusproduktion samt för energiproduktion och även för etablering. Statsborgens maximibelopp per projekt är 800 000 euro. Statsborgen kan endast av särskilda skäl vara större än 30 procent av den totala finansieringen av investeringen. Beloppet av stödet och det lån som är föremål för statsborgen kan dock inte överstiga 70 procent av den totala finansieringen av investeringen. Statsborgen kan gälla högst 80 procent av lånebeloppet under hela lånetiden.

Bilaga E. Areal- och djurbaserade stödbelopp euro eller cent/enhet

Tabell E. Areal- och djurbaserade stödbelopp euro eller cent/enhet		
1. GRUNDLÄGGANDE INKOMSTSTÖD	Område	Stöd e/ha
	AB-regionen	138,56
	C-regionen	118,79
2. OMFÖRDELNINGSTÖD	Område	Stöd e/ha
	Hela landet	17,68
3. INKOMSTSTÖD FÖR UNGA JORDBRUKARE	Område	Stöd e/ha
	Hela landet	88
4. EKOSYSTEMSTÖD	Område	Stöd e/ha
Växttäckte vintertid	Hela landet	50
Naturvårdsvallar		65
Gröngödslingsvallar		80
Mångfaldsväxter		300
5. PRODUKTIONSBUNDNA ARVODEN, husdjursskötsel	Område	Stöd e/djur
Bidrag för dikor och mjölkkor	Kontinentalt AB-område	600
	Fasta Åland	750
Bidrag för tjurar	Kontinentalt AB-område och Fasta Åland	500
	C-regionen	140
Bidrag för nötkreatur i yttre skärgården	AB-områdets yttre skärgård	1250
Bidrag för slaktkvigor	AB-regionen	280
Bidrag för tackor	Kontinentalt AB-område	65
	AB-områdets yttre skärgård och Fasta Åland	120
Bidrag för hongetter	AB-regionen	120
Bidrag för slaktlamm och slaktkillingar	I hela landet	30
PRODUKTIONSBUNDNA ARVODEN, växtproduktion	Område	Stöd e/ha
Bidrag för specialväxter	Hela landet	120
Frilandsgrönsaker (en del av bidraget för specialväxter)	AB-regionen	120
Stärkelsepotatis	Hela landet	550
6. KOMPENSATIONERSÄTTNING, 2024	Område	Stöd e/ha
	AB-regionen	217
	C-regionen	242
7. MILJÖERSÄTTNING, 2024		Stöd e/ha
<i>Miljöersättning som betalas på basis av miljöförbindelse</i>		<i>År 2024 och de därpå följande åren</i>
GÅRDSPECIFIKA ÅTGÄRDER		
Övriga växter		45
Trädgårdsväxter och kummin		113
SKIFTESSPECIFIKA ÅTGÄRDER		
Jordförbättrings- och saneringsväxter		190
Fånggrödor		97
Främjande av cirkulär ekonomi		37
Skydds zoner		350

Vallar på torvåkrar		100
Hantering av avrinningsvatten		
- reglerbar dränering		77
- underbevattning eller återanvändning av dräneringsvatten		214
Alternativa växtskyddsmetoder för trädgårdsväxter		500
Fågelåkrar		600
Miljöavtal		
Jordbruksnaturens mångfald och vård av landskapet		
- vård (vårdbiotoper som klassificerats som värdefulla på riksnivå eller landskapsnivå)		610
- skötsel (övriga avtalsområden)		460
- röjning		450
- stängsling		1500
- rovdjursstängsel		2400
- skötsel av våtmarker		500
		Stöd e/de
Uppfödning av lantraser		
- öst-, väst- och nordfinsk boskap		683
- Finsk lantras (får)		300
- ålandsfår och kajanalandsfår		350
- Finsk lantras (get)		350
- Finskt kallblod		350
<ul style="list-style-type: none"> • För lantrashöns som ingår i ett miljöavtal om uppfödning av lantraser betalas i miljöersättning högst 300,14 euro per jordbruksföretag. • För genomförande av ett miljöavtal som gäller upprätthållande av en ursprungsväxt betalas 400 euro i miljöersättning per växtsort och år. • Med stöd av miljöavtalet som gäller säkerhetssamlingar av ursprungsväxter kan miljöersättning betalas till ett belopp av högst 50 000 euro per år. • Med stöd av miljöavtalet som gäller bevarande av lantrasers genom kan miljöersättning betalas till ett belopp av högst 90 000 euro per år. 		
8. EKOLOGISK PRODUKTION		Stöd e/ha
Ekologisk produktion		160
Frilandsgrönsaksproduktion		590
Ekologisk husdjursproduktion		130
9. ERSÄTTNING FÖR DJURENS VÄLBEFINNANDE		Stöd e/de
Välbefinnandeplan för nötkreatur		18
Kalvnings-, behandlings- och sjukboxar för nötkreatur		23
Förbättrande av förhållandena för kalvar		344
Förbättrande av förhållandena för nötkreatur av hankön		135
Betesgång för ungdjur		67
Betesgång för dikor och mjölkkor		67
Utomhusvistelse för nötkreatur		33
Välbefinnandeplan för svin		11
Fri grisning		555
Förbättrade grisningsförhållanden		445

Förbättrande av förhållandena för suggor och gyltor		53
Förbättrande av förhållandena för avvanda grisar		69
Förbättrande av förhållandena för slaktsvin		59
Lindring av kastrationsmärta		6
Välbefinnandeplan för får och getter		17
Förbättrande av förhållandena för får och getter		94
Betesgång och rastning för får och getter		33
Välbefinnandeplan för fjäderfä		9
Förbättrande av förhållandena för fjäderfä		27
10. ALLMÄNT HEKTARSTÖD	Område	Stöd e/ha
	C2	10
	C2P	20
	C3	30
	C4	55
11. NORDLIGT HEKTARSTÖD	Område	Stöd e/ha
Råg	C1, C2, C2P	75
Sockerbeta	C1, C2, C2P	100
Stärkelsepotatis	C1, C2, C2P	100
Frilandsgrönsaker	C1-C4	350
Proteinväxtbestånd	C1, C2	45
Övriga jordbruksgrödor med undantag av vete, maltkorn, råg, proteingrödor och foderspannmål	C1, C2	75
12. STÖD FÖR UNGA JORDBRUKARE	Område	Stöd e/ha
	C-regionen	50
13. NATIONELLT STÖD FÖR SOCKERBETA	Område	Stöd e/ha
	Hela landet	350
14. NATIONELLT STÖD I SÖDRA FINLAND	Område	Stöd e/enhet för referenskvantitet
Från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning	AB-regionen	42
Svin- och fjäderfä		
15. NORDLIGT STÖD FÖR HUSDJURSPRODUKTION	<i>Gårdsspecifika begränsningar presenteras i punkt 5.</i>	
Produktionsstöd för mjölk	Område	Januari–december cent/l
	C1	8,6
	C2	9,3
	C2P	10,3
	C3:P1	13,3
	C3P2	15,0
	C3P3, C3P4	17,6
	C4P4	22,3
	C4P5	31,5
Djurenhetsstöd i norr	Område	Stöd e/djurenhet
Slaktkvigor	C1	665
	C2	665
	C2P	770
	C3	840

	C4	965
	Område	Stöd e/slaktat djur
Slakttjurar och slaktoxdjur	C3P1, C3P2	141
	C3P3, C3P4	192
	C4P4	192
	C4P5	343
Djurenhetsstöd	Område	Stöd e/djurenhet
Dikor	C1	707
	C2	707
	C2P	783
	C3	858
	C4	1043
Tjurar	C1	671
	C2	671
	C2P	771
	C3	846
	C4	1191
Tackor	C1	438
	C2	444
	C2P	501
	C3P1, C3P2	643
	C3P3, C3P4	704
	C4P4	862
	C4P5	862
Hongetter	C1	836
	C2	855
	C2P	896
	C3P1, C3P2	1138
	C3P3, C3P4	1217
	C4P4	1356
	C4P5	1561
Från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähusdjur	Område	Stöd e/enhet för referenskvantitet
Basnivå	C1	164
	C2	143
	C2P	199
	C3-C4	206
Storleksgräns mellan basnivån och den lägre stödnivån	C1	146
	C2	170
	C2P	200
	C3	200
	C4	200
Lägre stödnivå	C1	60
	C2	51
	C2P	44
	C3-C4	44

15. STÖD FÖR VÄXTHUSPRODUKTION	Område	Lång odlingssäsong e/m ²	Kort odlings- säsong e/m ²
	AB	9,2	3,4
	C	9,4	3,5
16. LAGRINGSSTÖD FÖR ÖPPNA TRÄDGÅRDSPRODUKTER	Område	Maskinellt kylda lager	Övriga lager e/m ³
	AB	10,0	6,2
	C	14,2	8,8

Bilaga F. Minimivärden för åker utan täckdiken.

Tabell F. Minimivärden för åker utan täckdiken	
NTM-centralen	euro/ha
Södra Österbotten	6 000
Södra Savolax	3 750
Tavastland	4 550
Sydöstra Finland	3 150
Kajanaland	1 400
Mellersta Finland	3 300
Lapland	1 540
Birkaland	5 440
Österbotten	4 290
Norra Karelen	2 190
Norra Österbotten	4 100
Norra Savolax	2 500
Satakunta	6 280
Nyland	5 550
Egentliga Finland	6 550

Bilaga G. Rekommenderade värden för levande djur i balansräkningen.

Tabell G. Rekommenderade värden för levande djur i balansräkningen	
	2024–2028, euro/st.
Mjölkkor	810
Dikor	860
Tjurar > 2 år	1 380
Tjurar 1–2 år	850
Kvigor till slakt >2 år	750
Rekryteringskvigor >2 år	810
Kvigor 1–2 år	750
Kalvar <1 år	230
Galtar	540
Suggor > 8 mån.	300
Övriga svin >2 mån.	250
Gödsvin >2 mån	120
Grisar <2 mån.	44
Värphöns	2,7
Kycklingar	3,4
Broilrar	1,1
Kalkoner	10
Hongetter	70
Övriga getter	40
Tackor	120
Övriga får	84
Hästar	1 800
Föl <1 år	1 000

Bilaga H. Årliga medelpriser för jordbruksprodukter 2019–2023 samt genomsnittspriser (euro/enhet).

Tabell H. Årliga medelpriser för jordbruksprodukter 2018–2022 samt genomsnittspriser (euro/enhet)							
	Enhet	2019	2020	2021	2022	2023	Genomsnittligt pris
Åkerodling							
Råg	kg	0,168	0,157	0,167	0,278	0,290	0,212
Vete	kg	0,175	0,161	0,209	0,341	0,254	0,228
Foderkorn	kg	0,156	0,14	0,19	0,317	0,231	0,207
Malkorn	kg	0,193	0,161	0,205	0,347	0,298	0,241
Havre	kg	0,171	0,153	0,173	0,319	0,230	0,209
Rybs, raps	kg	0,366	0,391	0,485	0,66	0,507	0,482
Matpotatis	kg	0,197	0,192	0,184	0,206	0,220	0,200
Socketbeta	kg	0,043					
<i>Spannmål, rybs och raps: grundpris levererat till industrilagret</i>							
<i>Socketbeta: Det finns ingen statistik över priset. Rekommenderat pris är grundpriset i branschavtalet</i>							
<i>Potatis: Nettopris levererat till packeriet</i>							
Trädgårdsväxter på friland *)							
Lök	kg	0,819	0,753	0,784	0,800	0,864	0,804
Morot	kg	0,938	0,728	0,787	0,876	0,832	0,832
Rödbeta	kg	0,873	0,829	0,897	1,012	0,947	0,912
Kålrot	kg	0,652	0,775	0,900	1,406	1,341	1,341
Isbergssallad	kg	1,392	1,34	1,614	1,681	1,810	1,567
Huvudkål	kg	0,735	0,62	0,640	0,786	0,818	0,720
Blomkål	kg	1,791	1,724	1,866	1,791	1,995	1,833
Kinakål	kg	1,373	1,245	1,506	1,821	1,819	1,553
Frilandsgurka	kg	0,921	1,001	1,031	1,212	1,157	1,064
Trädgårdsärt	kg	3,414	4,323	4,942	5,939	3,725	4,469
Jordgubbar	kg	5,135	5,881	4,931	6,548	5,835	5,666
Äpple	kg	1,589	1,664	1,646	1,742	1,652	1,659
Växthusprodukter *)							
Tomat	kg	1,838	1,641	1,915	2,129	2,126	1,930
Gurka	kg	1,262	1,234	1,436	1,914	1,673	1,504
<i>*) Uppgifter om vegetabilier/ Skattefritt förpackningspris för inhemska grönsaker</i>							
Animaliska produkter							
Mjök, inkl. efteravgifter	liter	0,39	0,403	0,416	0,516	0,550	0,455
Kor	kg	2,25	2,5	2,68	2,86	2,92	2,64
Tjurar, över tolv månader	kg	3,52	3,42	3,42	4,18	4,61	3,83
Kvigor, över tolv månader	kg	3,23	3,18	3,22	3,96	4,38	3,59
Suggor	kg	0,82	0,86	0,81	0,83	0,85	0,83
Slaktsvin	kg	1,61	1,64	1,58	2,01	2,19	1,81
Förmedlingsgris, 27 kg	st.	65,6	67,4	62,0	72,1	87,4	70,90
Broilrar	kg	1,36	1,31	1,32	1,69	1,85	1,51
Kalkoner	kg			1,97	2,54	2,77	2,43
Får, lamm	kg	3,77	3,83	4,34	5,20	5,80	4,59
Övriga får	kg	0,76	0,91	1,51	1,89	2,21	1,46
Hönsägg	kg	1,04	1,05	1,07	1,37	1,48	1,20
<i>Det finns ingen statistik över kalkonpriset. Det uppskattade priset är 1,5 x broilerpriset.</i>							
<i>LUKE/ Producentpriser på jordbruksprodukter</i>							